

Jeste li primijetili da se na izletima, a posebno u planini svi počemo drukčije ponašati? Postajemo prisniji, spremni smo pomoći jedan drugome, razlike među nama nestaju, otvoreni smo prema svima, a pozdravljamo čak i druge, nepoznate planinare! U trenutku smo se spremni sprijateljiti, čak prijeći i "na ti". Planina nas čini bliskima i prisnima. Ali, dobro je ne pretjerati i znati neka osnovna pravila pristojnog ponašanja među planinarima, jer se ona zasnivaju na društvenim etičkim normama i spremnosti da pomognemo drugome

○ bontonu u planini ponekad ovisi i život

Piše: **prof. Kruno Milas**

Ni na kraj pameti nam nije držati vam prođike; stari planinari to znaju, a i vi "debitanti" ili povremeni "gostujući" planinari, sasvim neprimjetno ćete se začas uklopiti u planinarska pravila igre - svojevrsni planinarski bonton.

Primijetili ste da se pri susretima planinari pozdravljaju. Obično muškarci prvi pozdravljaju žene, mlađi starije, oni koji se penju one koji se vraćaju s uspona (odavanje svojevrsne počasti za izvršen uspon). Jednako tako treba pozdravljati mještane, šumare i druge ljude koje u planini susrećemo.

Ako ti bilo tko u planini pomogne, treba mu se zahvaliti i odužiti. Dobro je porazgovarati i prikupiti poneku obavijest od ljudi koji žive u kraju kroz koji prolaziš. Ali, treba pripaziti i njihove obavijesti o udaljenosti do neke točke u planini, svakako provjerite s podacima koje ste ponijeli sa sobom!

Daje se na znanje

Ne pravi se važan svojim mogućnostima ili osvojenim vrhovima. Nije najbolji planinar onaj koji se popeo više ili brže od drugih, već onaj koji je cjelovitije proživio svoj posjet planinama.

Prilagodi hod najsporijem planinaru u skupini. Ne žuri naprijed i ne

ostavljaj samoga bilo kojeg člana grupe.

Budi uvijek spreman pomoći drugome u planini. Ne zaboravi da si, u slučaju nesreće, moralno i krivično odgovoran za svakoga člana skupine.

Nikada ne idi sam u planinu! Planina krije opasnosti na koje treba računati i koje samotnjaku mogu biti i te kako neugodne.

Hodajući planinarskom stazom, u okviru svojih mogućnosti, uklanjaj granje, kamenje i druge prepreke na stazi. Jednako tako, ne uništavaj oznake, putokaze i planinarske objekte.

Ne beri cvijeće (najljepše je uvijek na mjestu gdje ga ugledaš), ne lomi nepotrebno grane i ne loži vatru u šumi.

Ne ostavljaj za sobom otpatke i smeće, već ga prikupi i ponesi sa sobom natrag u dolinu.

Lijepo je šetati planinom i razgovarati s prijateljima, ali ne trebaš se derati ili, još gore, pustiti radio da trešti.

Ako u planinarskom domu koji posjetiš postoji upisna knjiga, upiši se čitko. Pokraj datuma, imena i prezimena članova grupe dobro je napisati i smjer daljeg kretanja (posebno važno u slučaju nesreće!), a tek onda dodati i poneku zgodnu opasku, a nikako upisivati neukusne primjedbe. Upisnu knjigu vrati na mjesto gdje si je našao!

Budi pristojan planinar. Kad si na izletu i u planinarskoj opremi, imaj na umu da svojim ružnim ponašanjem ne škodiš

✓ Kako to rade slovački planinari

Prije nekoliko godina otišli smo na planinarenje u Slovačku, na Ďumbiar (2068 m), najviši vrh Niskih Tatry na kojem se nalazi poznati slovački dvostruki križ, jedan je od simbola slovačke državnosti. Zato nije čudo što ga ljeti posjećuju stotine i tisuće planinara. Naša je grupica stigla na sam vrh i, dakako, željeli smo se upisati u upisnu knjigu. Ali, pred nama je bila cijela kolona slovačkih planinara koji su mirno čekali svoj red da se upišu. I mi smo stali iza njih, čekajući i razgovarajući. Odjednom je jedan od

planinara ispred nas uzeo upisnu knjigu i donio je nama da se upišemo. Bilo nam je neugodno i rekosmo mu da ćemo pričekati u redu kao i ostali. Ali, on je odmahnuo glavom i dodao:

- Vi ste strani planinari koji su došli upoznati našu zemlju. Zato ne želimo da čekate. I dok su svi drugi mirno stajali, mi smo se upisali, zahvalili i pošli natrag prema planinarskom domu. Jesmo li i mi jednako tako pristojni prema strancima koji dolaze upoznati ljepote naših planina!?

samo sebi, već nanosiš ljagu cijeloj planinarskoj organizaciji. Ako planinariš u inozemstvu, takvim ponašanjem nanosiš sramotu i svojoj domovini!

Tijekom ljeta u našim planinama često susrećemo i strane planinare. Upozori ih na opasnosti, ako su neadekvatno opremljeni i budi im, na svaki način, na usluzi. Uvijek imaj na umu da je i tebi u inozemstvu tuđa pomoć i te kako dobrodošla.

I na kraju, ne zaboravite da nismo svi krenuli u planinu s jednakim ciljem. Nekima je dovoljna kratka šetnja, drugi će hodati danima, treće zanimaju samo planinski vrhovi. Neki su krenuli doživjeti prirodu, drugi odmoriti se i družiti s ljudima, treći projuriti da nekamo stignu što prije.

Svatko ima neki svoj cilj koji želi dostići. I zato treba biti tolerantan. Uživaj u izletu i pusti druge da uživaju u onome što vole.

I zato se ponašaj prema drugome onako kako bi ti želio da se drugi ponašaju prema tebi! Eto, ovo je "krat-

✓ Mujo i Romanija

Živio Mujo u nekom selu na Romaniji. Dobro je poznao planinu i na upite sarajevskih planinara redovito je odgovarao da od Sarajeva do vrha Romanije treba kojih tri sata hoda. Sarajevski planinari, u nemogućnosti da mu dokažu da to nije istina, konačno mu kupiše sat. Tako će on sam zaključiti da do Romanije treba pet, a ne tri sata, vjerovali su. Mujo, sav

✓ Najjači adut protiv 0,00 promila

Slovak Richard Kral koji je u naletu snježne oluje ostao zatrpan pod lavinom snijega u svome automobilu, iz lavine se oslobodio tako što je popio 60 boca piva te uriniranjem otopio snijeg. Spasilačka ekipa ga je pronašla u jako pijanom stanju četiri dana nakon što ga je zameo snijeg u njegovu Audiju u slovačkom gorju Tatra.

Prema njegovim riječima, nakon što ga je lavina poklopila otvorio je automobilski prozor i pokušao kopati kroz snijeg kako bi izišao. Međutim, kako je kopao rukama, shvatio je da će se prije automobil napuniti snijegom nego što on uopće uspije probiti van. U automobilu je imao 60 boca piva budući da je krenuo na odmor, te je shvatio da bi uriniranjem mogao otopiti snijeg što je i uradio nakon što je i popio 60 boca piva. "Bilo je teško i sada me bole i jetra i bubrezi. Drago mi je što me je pivo koje sam ponio na odmor spasilo iz snježne lavine", kazao je Kral.

ki planinarski bonton", nekoliko osnovnih pravila ponašanja u planini kojih se trebamo pridržavati. Vjerujem da ih većina naših čitatelja zna i da se upravo tako i ponaša, ali nije na odmet prisjetiti ih se poneki put, jer o načinu ponašanja u planini ponekad ovisi i život - vaš ili tuđi!

mV

